

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ
ҚАРОРИ**

**ХОДИМЛАР МЕҲНАТИНИ МУҲОҒАЗА ҚИЛИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИНИ ЯНАДА
ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА**

Ходимлар меҳнатини муҳофаза қилишни ташкил этишга доир амалга ошириладиган чора-тадбирларни янада такомиллаштириш, уларнинг манзиллигини ва самарадорлигини ошириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Қуйидагилар:

Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низом **1-иловага** мувофиқ;

Олдинги таҳрирга қаранг.

тасдиқлансин.

(1-банднинг учинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 5 январдаги 4-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.01.2022 й., 09/22/4/0003-сон)

2. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги 2014-2015 ўқув йилининг иккинчи ярмидан бошлаб тегишли техника мутахассисликларининг ўқув дастурларига меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича махсус бўлим киритсин.

Олдинги таҳрирга қаранг.

3. Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги:

(3-банднинг биринчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 8 сентябрдаги 703-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2017 й., 37-сон, 990-модда)

давлат ва хўжалик бошқаруви органлари, корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар томонидан ушбу қарор талабларига риоя этилиши юзасидан зарур назорат ўрнатсин;

иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларнинг кадрлар таркиби тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига олувчи маълумотлар базасини марказлаштирилган тартибда шакллантириш ва юритиш йўли билан уларнинг ҳисобга олинишини ва улар тўғрисидаги маълумотларнинг тизимлаштирилишини таъминласин;

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги билан биргаликда Меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича ўқитиш ва малака ошириш дастурини бир ой муддатда ишлаб чиқсин ва тасдиқласин;

меҳнатни муҳофаза қилиш хизматлари фаолиятида қўллаш учун меҳнат шaroитларини яхшилаш, ишлаб чиқаришда жароҳатланишнинг, касб касалликларининг олдини олишнинг мақсадли дастурларини ишлаб чиқиш, қабул қилиш ва амалга оширишга доир методик қўлланмаларни ишлаб чиқсин;

Олдинги таҳрирга қаранг.

Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси маблағлари ҳисобига Республика аҳоли бандлиги ва меҳнатни муҳофаза қилиш илмий марказига мебеллар ҳамда ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омиллари лабораториясини жиҳозлашга мўлжалланган ўлчов асбоб-ускуналарини импорт бўйича харид қилишга зарур маблағлар ажратсин.

(3-банднинг олтинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 13 мартдаги 130-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2017 й., 15-сон, 249-модда)

4. Ўзбекистон стандартлаштириш, метрология ва сертификатлаштириш агентлиги белгиланган тартибда:

Республика аҳоли бандлиги, меҳнатни муҳофаза қилиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш илмий марказининг ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омиллари лабораторияси жиҳозланадиган ўлчов асбоб-ускуналарини текширишдан ўтказсин;

Республика аҳоли бандлиги, меҳнатни муҳофаза қилиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш илмий марказининг ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омиллари лабораториясини аккредитациядан ўтказсин.

Олдинги таҳрирга қаранг.

5. Республика аҳоли бандлиги ва меҳнатни муҳофаза қилиш илмий маркази Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитасининг ҳамда Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг статистик ахборотлари мажбурий тартибда юбориладиган реестрга киритилсин.

(5-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 8 сентябрдаги 703-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2017 й., 37-сон, 990-модда)

6. Вазирликлар ва идоралар ўзлари қабул қилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни бир ой муддатда ушбу қарорга мувофиқлаштирсинлар.

7. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари Р.С. Азимов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент ш.,
2014 йил 15 сентябрь,
263-сон

Вазирлар Маҳкамасининг 2014 йил 15 сентябрдаги 263-сон қарорига
1-ИЛОВА

Иш ўринларини меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисида

НИЗОМ

I. Умумий қоидалар

1. Ушбу Низом меҳнат шароитлари, меҳнат жараёнининг оғирлиги ва тифзлиги, асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан иш ўринларини аттестациядан ўтказиш, унинг натижаларини расмийлаштириш ҳамда улардан фойдаланиш, шунингдек аттестациядан ўтказувчи ташкилотларга қўйиладиган талабларни белгилайди.

2. Ушбу Низом барча иш берувчилар — корхоналар, муассасалар, ташкилотлар (кейинги ўринларда корхоналар деб аталади) учун мажбурий ҳисобланади.

3. Ушбу Низомда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

иш ўрни — ходимларнинг меҳнат фаолияти жараёнида доимо ёки вақтинча бўлиш жойи;

ўхшаш иш ўринлари — қуйидаги белгиларнинг жами: бир номдаги касб ёки лавозим; бир хилдаги иш режимида бир типдаги технологик жараённи юритишда айнан бир хил касб вазифаларини бажариш; бир типдаги ишлаб чиқариш ускунаси, асбоблар, мосламалар, материаллар ва хом ашёдан фойдаланиш; бир ёки бир неча типдаги биноларда ёки очиқ ҳавода ишлаш; вентиляция, кондициялаштирилган ҳаво, иситиш ва ёритишнинг бир типдаги тизимларидан фойдаланиш, иш жойида объектларнинг (ишлаб чиқариш ускунаси, транспорт воситалари ва шу кабиларнинг) бир хил жойлашиши; бир класс ва даражадаги зарарли ва (ёки) хавфли ишлаб чиқариш омилларининг бир хилдаги тўплами; яқка тартибдаги химоя воситалари билан бир хилда таъминланганлик билан тавсифланадиган иш ўринлари;

иш зонаси — ходимлар доимо ёки вақтинча бўладиган жойлар жойлашган пол ёки майдонча даражасидан 2 метргача баландликдаги сатҳ;

турғун бўлмаган иш ўринлари — худудий ўзгариб турадиган иш зоналаридаги иш ўринлари, бунда бир ёки бир неча ходимлар хусусиятига кўра ўхшаш иш ёки операцияни бажарадиган ишлаб чиқаришнинг зарур воситалари билан жиҳозланган иш ўрнининг бир қисми иш зонаси деб ҳисобланади;

касб касаллиги — ушбу касб учун хос бўлган ҳамда ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёнининг зарарли ва хавфли омиллари таъсири натижасида ходим чалинган касаллик;

иш қобилияти — инсоннинг талаб этиладиган вақт оралиғида топширилган сифатида ишнинг аниқ миқдорини бажариш қобилиятини тавсифлайдиган организмнинг физиологик ва психологик функциялари имкониятлари билан белгиланадиган инсоннинг ҳолати;

ишлаб чиқариш муҳити — меҳнат фаолияти жараёнида ходимга таъсир кўрсатувчи кимёвий, биологик, физик ва ижтимоий омилларнинг йиғиндиси;

меҳнат шароитлари — ходимнинг иш лаёқати ва соғлиғига таъсир кўрсатувчи ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омиллари йиғиндиси;

зарарли ишлаб чиқариш омили — таъсири ходимнинг касалликка чалинишига олиб келиши мумкин бўлган ишлаб чиқариш омили;

хавфли ишлаб чиқариш омили — таъсири ходимнинг жароҳат олишига сабаб бўлиши мумкин бўлган ишлаб чиқариш омили. Миқдорий тавсифига ва амал қилишининг давомийлигига боғлиқ равишда айрим зарарли ишлаб чиқариш омиллари хавфли бўлиши мумкин;

меҳнатнинг хавфсиз шарт-шароитлари — зарарли ва (ёки) хавфли ишлаб чиқариш омилларининг ходимга таъсири истисно этиладиган ёхуд уларнинг таъсири даражаси белгиланган нормативлардан ортиқ бўлмаган меҳнат шароитлари ҳолати;

ишлаб чиқариш фаолияти — хом ашёнинг ҳар хил турларини ишлаб чиқариш ва қайта ишлашни, қуришни, ҳар хил хизматлар кўрсатишни ўз ичига оладиган хатти-ҳаракатлар йиғиндиси;

ЯТХВ (якка тартибдаги химоя воситалари) — зарарли ёки хавфли ишлаб чиқариш омилларининг ходимларга таъсирининг олдини олиш ёки камайтириш, шунингдек ифлосланишдан химоя қилиш учун фойдаланиладиган техник воситалар (махсус кийим, махсус пойабзал ва якка тартибдаги химоянинг бошқа воситалари);

меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан иш ўринларини аттестациядан ўтказиш (аттестация) — иш жойларида меҳнат шароитларини, меҳнат жараёнларининг оғирлиги ва тиғизлигини ҳамда асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолаш, зарарли ва хавфли ишлаб чиқариш омилларини баҳолаш, шунингдек меҳнат шароитларини, меҳнат жараёнининг оғирлиги ва тиғизлигини қонун ҳужжатларида белгиланган талабларга мувофиқлаштириш мақсадида ўтказиладиган комплекс тадбирлар;

аттестация комиссияси — аттестациянинг барча босқичларида меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги бўйича иш ўринларини аттестациядан ўтказишни ташкил этиш, унга раҳбарлик қилиш ва уни назорат қилиш билан боғлиқ бўлган масалаларнинг бутун комплексини амалга ошириш учун корхона раҳбарининг қарори билан ташкил этиладиган комиссия;

аттестациядан ўтказувчи ташкилот — ушбу Низомда белгиланган меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан иш ўринларини аттестациядан ўтказиш соҳасида фаолиятни амалга ошириш учун талабларга жавоб берадиган ва фуқаролик-ҳуқуқий тусдаги шартнома асосида ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омилларини ўлчайдиган ва меҳнат шароитларининг меҳнатни муҳофаза қилиш талабларига мувофиқлигини баҳолайдиган юридик шахс.

4. Аттестация фуқароларнинг меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига жавоб берадиган соғлиғи ва меҳнатнинг хавфсиз шарт-шароитларига бўлган конституциявий ҳуқуқларини амалга ошириш мақсадида иш ўринларидаги меҳнат шароитларини баҳолаш ҳамда ноқулай, зарарли ва (ёки) хавфли ишлаб чиқариш омилларини аниқлаш учун ўтказилади.

5. Аттестация натижаларидан қуйидаги мақсадларда фойдаланилади ва:

меҳнат шароитларини меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига мувофиқлаштириш тадбирларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш;

оғир ишларда, ноқулай, зарарли ва (ёки) хавфли ишларда ва меҳнатнинг бошқа алоҳида шарт-шароитларида банд бўлган ходимларга қонун ҳужжатларида назарда тутилган имтиёзлар ва компенсацияларни белгилаш;

ходимларни иш жойларидаги меҳнат шароитлари, соғлиққа шикаст етказишнинг мавжуд хавфи, зарарли ва (ёки) хавфли ишлаб чиқариш омиллари таъсиридан ҳимоя қилиш чора-тадбирлари ҳамда оғир ишларда, ноқулай, зарарли ва (ёки) хавфли ишларда ва бошқа алоҳида меҳнат шароитларида ишловчи ходимларга берилиши керак бўлган компенсациялардан хабардор қилиш;

иш жойларида меҳнат шароитларини назорат қилиш;

касбий хавфни баҳолаш;

ходимларни якка тартибдаги ва жамоавий ҳимоя воситалари билан таъминлаш;

меҳнат шароитларининг ҳолати тўғрисида статистика ҳисоботини тайёрлаш;

меҳнатни муҳофаза қилиш ишларини ташкил этишнинг меҳнатни муҳофаза қилиш талабларига мувофиқлигини тасдиқлаш;

касб касаллигига шубҳа туғилганда касалликнинг касб билан боғлиқлиги тўғрисидаги масалани ҳал этиш, шунингдек касб касаллиги ташҳисини аниқлаш;

ходимлар меҳнатининг хавфсиз шарт-шароитларини таъминлаш билан боғлиқ масалалар ва келишмовчиликларни кўриб чиқиш;

меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига мувофиқ ходимларни санитария-маиший ва тиббий таъминлаш;

ходимларнинг айрим тоифалари учун меҳнатни чеклашларни асослаш, ишлаб чиқаришлар, муассасалар, ишлар, касблар, лавозимлар ва кўрсаткичларни имтиёзли пенсия таъминоти ҳуқуқини берувчиларга тегишли деб топиш;

шу жумладан меҳнатни муҳофаза қилиш фонди маблағлари ҳисобига корхонада меҳнат шароитлари ва муҳофазасини яхшилаш тадбирларини режалаштириш ва молиялаштириш;

хизматчилар ва ишчи касблари лавозимлари номларини Хизматчилар ва ишчи касблари асосий лавозимлари классификаторида ҳамда хизматчилар лавозимлари ва ишчи касбларининг тармоқ тариф-малака маълумотномаларида кўрсатилган номларга мувофиқлаштириш;

корхонада меҳнат шароитлари ва муҳофазасининг ҳолати тўғрисидаги ахборотларни тўплаш ва қайта ишлаш учун асос ҳисобланади.

6. Қуйидаги:

ходимларга қонун ҳужжатларида назарда тутилган имтиёзлар ва компенсациялар белгиланадиган ноқулай, зарарли ва (ёки) хавфли ҳамда бошқа алоҳида меҳнат шароитларига эга бўлган;

Олдинги таҳрирга қаранг.

уларда ногиронлиги бўлган шахслар банд бўлган;

(6-банднинг учинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 5 апрелдаги 183-сонли қарори таҳририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 06.04.2021 й., 09/21/183/0283-сон)

имтиёзли шартларда пенсия олиш ҳуқуқини берадиган ишлаб чиқаришлар, муассасалар, ишлар, касблар, лавозимлар ва кўрсаткичлар рўйхатларида кўрсатилган;

Олдинги таҳрирга қаранг.

(6-банднинг бешинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 5 апрелдаги 183-сонли қарорига асосан чиқарилган — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 06.04.2021 й., 09/21/183/0283-сон)

хавфли ишлаб чиқариш объектларидаги барча иш ўринлари ва касблар аттестациядан ўтказилиши керак.

Ушбу бандда кўрсатилмаган иш ўринларини аттестациядан ўтказиш корхона раҳбарининг хоҳиши бўйича ўтказилади.

7. Ўзбекистон Республикаси **Конституцияси**, Ўзбекистон Республикасининг **Меҳнат кодекси** ва қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари ва фармойишлари, Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг қарорлари, ушбу Низом, Хизматчилар ва ишчи касбларнинг асосий лавозимлари классификатори, шунингдек санитария нормалари, қоидалари ва гигиена нормативлари, қурилиш нормалари ва қоидалари, меҳнатни муҳофаза қилиш стандартлари тизими, меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар, бошқа қонун ҳужжатлари аттестацияни ўтказишнинг ҳуқуқий асоси ҳисобланади.

8. Аттестацияни ўтказиш даврийлигини корхонанинг ўзи белгилайди, бироқ у ҳар 5 йилда камида бир марта ўтказилади.

Аттестациянинг ўз вақтида ўтказилиши юзасидан масъулият корхона раҳбарига юкланади.

9. Аттестация материаллари қатъий ҳисобот бериладиган материаллар ҳисобланади ва 50 йил сақланади.

Қайта ташкил этишда аттестация материаллари тўлиқ ҳажмда қайта ташкил этилаётган корхонанинг ҳуқуқий меросхўрига, тугатилган тақдирда эса — белгиланган тартибда давлат архивига берилади.

II. Аттестацияни ўтказиш

10. Аттестация фуқаролик-ҳуқуқий тусдаги шартнома асосида аттестация бўйича ишларни бажариш учун иш берувчи томонидан жалб этиладиган аттестациядан ўтказувчи ташкилот билан биргаликда иш берувчи томонидан ўтказилади.

11. Аттестациядан ўтказувчи ташкилот меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан иш ўринларини аттестациядан ўтказиш соҳасидаги фаолиятни амалга ошириш учун қуйидаги талабларга жавоб бериши керак:

«Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси **Қонунига**, ушбу Низом ва бошқа қонун ҳужжатлари талабларига риоя қилиш;

Олдинги таҳрирга қаранг.

штатда меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича мутахассиснинг малака сертификатига эга бўлган ҳамда фаолиятни фақат ушбу аттестациядан ўтказувчи ташкилотда амалга оширувчи камида уч нафар ходимга эга бўлиш;

(11-банднинг учинчи хатбоииси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 5 апрелдаги 183-сонли қарори таҳририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 06.04.2021 й., 09/21/183/0283-сон)

меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича амалдаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг маълумотнома базасига, шунингдек аттестацияни ўтказиш учун зарур бўлган маълумотнома ҳужжатларга эга бўлиш;

Олдинги таҳрирга қаранг.

мулкида хўжалик юритиш, тезкор бошқариш ҳуқуқи билан ёки бошқа қонуний асосда ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омилларини ўлчаш учун мўлжалланган, белгиланган тартибда техник жиҳатдан малакалилиги мақулланган лабораторияга (кейинги ўринларда — техник жиҳатдан малакалилиги мақулланган синов лабораторияси деб аталади) эга бўлиш;

(11-банднинг бешинчи хатбоииси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 5 апрелдаги 183-сонли қарори таҳририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 06.04.2021 й., 09/21/183/0283-сон)

аттестацияни ўтказишда олинган ахборотнинг махфийлигини таъминлаш;

аттестацияни ўтказиш бўйича шартнома мажбуриятларини ўз вақтида ва сифатли бажариш;

аттестацияни ўтказишда мустақилликни таъминлаш;
аттестация тўғрисидаги тўғри ҳисоботни тақдим этиш.

Олдинги таҳрирга қаранг.

Меҳнатни муҳофаза қилиш соҳасида профессионал хизмат кўрсатувчи ташкилот раҳбаридан сертификат талаб этилмайди.

Меҳнатни муҳофаза қилиш соҳасида профессионал хизмат кўрсатувчиларнинг аккредитациядан ўтган ёки техник жиҳатдан малакалилиги мақулланган синов лабораторияси раҳбари фақат меҳнатни муҳофаза қилиш мутахассисининг малакавий сертификатига эга шахс бўлиши керак.

(11-банднинг ўнинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 5 апрелдаги 183-сонли қарори таҳририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 06.04.2021 й., 09/21/183/0283-сон)

12. Аттестация ўтказувчи ташкилот иш ўринларида аттестациядан ўтказилаётган корхонага нисбатан мустақил шахс бўлиши керак.

Корхона аттестация бўйича ишларни бажариш учун бир нечта аттестациядан ўтказувчи ташкилотларни жалб этишга ҳақлидир. Бунда аттестация бўйича ишлар аттестациядан ўтказувчи ташкилотлар ўртасида ҳам аттестациядан ўтказилиши керак бўлган иш ўринлари сони, ҳам иш ўринларида бажариладиган ишларнинг турлари бўйича тақсимланиши мумкин.

13. Аттестацияни ўтказишда корхона аттестацияни ўтказувчи ташкилотдан:

аттестациядан ўтказувчи ташкилот ушбу Низомда белгиланган меҳнатнинг шарт-шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан иш ўринларини аттестациядан ўтказиш соҳасидаги фаолиятни амалга ошириш учун талабларга тўлиқ жавоб беришни ҳужжатлар билан тасдиқлашни;

ўлчашлар ва баҳолашларни норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга мувофиқ ўтказишни талаб қилишга ҳақлидир.

14. Аттестацияни ўтказишда корхона:

аттестацияни ўз вақтида ва тўлиқ ўтказишда аттестацияни ўтказувчи ташкилотга ёрдам беришга, зарур ахборот ва ҳужжатларни тақдим этишга, аттестациядан ўтказувчи ташкилотнинг сўровига кўра аттестация мақсадларига тегишли бўлган масалалар бўйича оғзаки ва ёзма шаклда тушунтиришлар беришга;

аттестацияни ўтказишда таҳлил қилиниши ва баҳоланиши керак бўлган масалалар доирасини торайтиришга, шунингдек аттестациядан ўтказувчи ташкилот томонидан сўраладиган аттестация мақсадларига тегишли масалалар бўйича ахборот ва ҳужжатларни яширишга (фойдаланишни чеклашга) атайлаб йўналтирилган хатти-ҳаракатларни қилмасликка;

ушбу Низомнинг **62-бандида** кўрсатилган, аттестация комиссияси таркибига кирувчи аттестациядан ўтказувчи ташкилотнинг вакиллари томонидан имзоланмаган ҳужжатлар мавжуд бўлган аттестация тўғрисидаги ҳисоботни тасдиқламасликка мажбур.

15. Аттестацияни ўтказишда аттестацияни ўтказувчи ташкилот:

норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар, шу жумладан ушбу Низом асосида ўлчашлар ва баҳолашларни ўтказиш усулларини, шунингдек ўлчашлар ва баҳолашларни ўтказувчи мутахассисларнинг сони ва шахсий таркибини белгилайди;

иш ўринларида аттестация ўтказиладиган корхонада меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларини таъминлаш ишларини ташкил этиш билан боғлиқ ҳужжатларни тўлиқ ҳажмда ўрганиб чиқади;

аттестация давомида юзага келадиган масалалар бўйича корхонадан тушунтиришларни сўрайди ва олади;

иш ўринларида аттестация ўтказилаётган корхона томонидан зарур ҳужжатлар тақдим этилмаган ёки ўлчашлар ва баҳолашларни ўтказиш шарт-шароитларининг талаб қилинадиган норматив ҳужжатлари билан таъминлаш корхона томонидан рад этилган тақдирда аттестацияни ўтказишни рад этади.

Аттестацияни ўтказиш аттестацияни ўтказувчи ташкилот корхонанинг талабига кўра аттестация натижалари бўйича аттестациядан ўтказувчи ташкилот томонидан амалга оширилган хулосаларни асослаши шарт.

III. Аттестацияни ўтказишга тайёргарлик кўриш тартиби

16. Аттестацияни ташкил этиш ва ўтказиш учун иш ўринларида аттестация ўтказиладиган корхона раҳбарининг ёзма қарори билан доимий ишловчи аттестация комиссияси (кейинги ўринларда аттестация комиссияси деб аталади) ташкил этилади ҳамда аттестация бўйича ишларни амалга ошириш жадвали белгиланади.

Зарурият бўлганда корхонанинг таркибий бўлинмалари бўйича аттестация комиссиялари ташкил этилишига йўл қўйилади.

17. Аттестация комиссияси таркибига мажбурий тартибда бош муҳандис (бор бўлганда), меҳнатни муҳофаза қилиш хизматлари раҳбарлари ва ходимлари, касаба уюшмаси кўмитаси ёки корхона ходимларининг бошқа вакиллик органи вакиллари, аттестациядан ўтказувчи ташкилот вакиллари киритилади.

Қонун ҳужжатларига мувофиқ кичик тадбиркорлик субъектларига тегишли деб топилган корхоналарда аттестацияни ўтказишда аттестацияни ўтказувчи ташкилотнинг раҳбари, вакиллари, шунингдек бор бўлган тақдирда меҳнатни муҳофаза қилиш хизматлари раҳбарлари ва ходимлари, касаба уюшмаси кўмитаси ёки корхона ходимларининг бошқа вакиллик органи раҳбарлари аттестация комиссияси таркибига мажбурий тартибда киритилади.

18. Аттестация комиссиясига иш ўринларида аттестация ўтказиладиган корхонанинг раҳбари ёхуд корхона раҳбарининг тегишли ёзма қарори билан вакил қилинган шахс бошчилик қилади.

Аттестация комиссиясининг таркиби, шунингдек аттестация бўйича ишлар жадвали корхона раҳбарининг ёзма қарори билан тасдиқланади.

19. Аттестация комиссияси (корхонанинг таркибий бўлинмалари бўйича аттестация комиссияси):

аттестациянинг барча босқичларида унинг ўтказилишини, унга раҳбарлик қилиш ва уни назорат қилишни ташкил этади;

аттестацияни ўтказиш учун зарур бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ва бошқа ҳужжатлар комплектини, ташкилий-фармойиш берувчи ва методик ҳужжатларни шакллантиради ва уларни ўрганишни ташкил этади;

хизматчилар ва ишчи касблари лавозимлари номларини Хизматчилар ва ишчи касбларининг асосий лавозимлари классификаторида кўрсатилган номларга мувофиқлаштириш бўйича таклифларни шакллантиради;

иш ўрнининг меҳнат шароитлари харитаси билан танишади ва уни имзолайди;

ходимни ЯТХВ билан таъминлаш, меҳнат қилиш ва дам олишнинг тегишли режимини, шунингдек зарарли ва (ёки) хавfli меҳнат шароитларидаги иш учун қонун ҳужжатларида белгиланган бошқа кафолатлар ва преференцияларни белгилаш юзасидан корхоналарнинг мажбуриятларига оид меҳнат шартномасига ўзгартиришлар ва (ёки) қўшимчалар тўғрисида таклифлар киритади (зарурият бўлганда);

аттестация натижалари бўйича меҳнат шароитларини меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига мувофиқлаштириш тадбирлари режасини ишлаб чиқади.

IV. Меҳнат шароитларининг меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига мувофиқлигини баҳолаш тартиби

20. Корхонанинг меҳнат муҳофазаси хизмати ушбу Низомнинг 1-иловасига мувофиқ шакл бўйича аттестациядан ўтказилиши керак бўлган иш ўринлари рўйхати лойиҳасини тайёрлайди.

Аттестациядан ўтказилиши керак бўлган иш ўринлари рўйхатини тузишда:

ўхшаш иш ўринлари алоҳида ажратиб кўрсатилади;

технологик жараён тавсифларидан, ишлаб чиқариш асбоб-ускуналари таркибидан, қўлланиладиган хом ашё ва материаллардан, зарарли ва (ёки) хавфли ишлаб чиқариш омиллари кўрсаткичларининг олдин ўтказилган ўлчашлари натижаларидан, норматив-хукукий ҳужжатлар ва бошқа ҳужжатлар талабларидан, шунингдек ушбу ўлчашларни амалга ошириш жойларидан келиб чиқиб ўлчаниши ва баҳоланиши керак бўлган ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омиллари, жароҳат етказиш хавфи ва ходимнинг ЯТХВ билан таъминланганлиги кўрсатилади.

Аттестациядан ўтказилиши керак бўлган иш ўринлари рўйхати корхонанинг таркибий бўлинмалари бўйича тузилиши керак.

Аттестациядан ўтказилиши керак бўлган иш ўринлари рўйхати корхона раҳбари томонидан тасдиқланади.

21. Ҳар бир иш ўрни бўйича:

аттестация комиссияси томонидан бериладиган ноёб тартиб рақами (кўпи билан 6 та белгидан иборат: 000 001 дан 999 999 гача) кўрсатилади. Ўхшаш иш ўринлари «а» ҳарфи билан белгиланади (берилган рақамнинг охирига «а» ҳарфи қўшилади);

хизматчи ёки ишчи касби лавозимининг номи ҳамда Хизматчилар ва ишчи касбларининг асосий лавозимлари классификаторига мувофиқ тегишли код;

Олдинги таҳрирга қаранг.

ушбу иш ўрнида ишловчи ходимлар, шу жумладан аёллар сони;

(21-банднинг тўртинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 5 апрелдаги 183-сонли қарори таҳририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 06.04.2021 й., 09/21/183/0283-сон)

ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёнининг тегишли омили таъсир кўрсатишининг давомийлиги (%ларда ёки соатларда) кўрсатилади ёхуд иш ўрнида ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёнининг ушбу омили мавжуд бўлмаган тақдирда «←» белгиси қўйилади.

Бунда зарарли моддалар (кимёвий омиллар) ва (ёки) устун даражада фиброген таъсир кўрсатувчи аэрозоллар мавжуд бўлган ва уларни ўлчаш зарур бўлган тақдирда тегишли равишда «П1а» ва (ёки) «П1б» белгиси қўйилади, қўшимча маълумот эса ушбу Низомнинг 1а ва 1б-иловаларига мувофиқ шакл бўйича алоҳида варақларда қайд этилади.

22. Ушбу Низомнинг 2-иловасига мувофиқ шакл бўйича тўлдирилган иш ўрнининг меҳнат шароитлари харитаси (кейинги ўринларда Меҳнат шароитлари харитаси деб аталади) меҳнат шароитларининг меҳнатни муҳофаза қилиш талабларига мувофиқлигини баҳолаш учун асосий механизм ва ахборот манбаи ҳисобланади.

Меҳнат шароитлари харитаси иш ўрнида меҳнатнинг амалдаги шароитлари, белгиланган кафолатлар ва преференциялар тўғрисидаги маълумотлар, шунингдек ушбу иш ўрнида ёки ўхшаш иш ўринлари гуруҳида меҳнат шароитларини яхшилаш ва соғломлаштириш бўйича тавсиялар мавжуд бўлган ҳужжат ҳисобланади.

23. Меҳнат шароитлари харитаси аттестациядан ўтказилиши керак бўлган иш ўринлари рўйхатига киритилган ҳар бир иш ўрни бўйича тўлдирилади. Бир номдаги барча ўхшаш иш ўринларига ўхшаш иш ўринлари рўйхатидан биринчи иш ўрни учун битта харита тўлдирилади.

24. Меҳнат шароитларининг меҳнатни муҳофаза қилиш талабларига мувофиқлигини баҳолаш:

меҳнат шароитларининг гигиена нормативларига мувофиқлигини баҳолашни;

иш ўринларининг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолашни;

ходимларнинг яқка тартибдаги ҳимоя воситалари билан таъминланганлигини баҳолашни;

иш ўринларида меҳнат шароитларини комплекс баҳолашни ўз ичига олади.

1-§. Меҳнат шароитларининг гигиена нормативларига мувофиқлигини баҳолаш

25. Меҳнат шароитларининг гигиена нормативларига мувофиқлигини баҳолаш аттестациядан ўтказувчи ташкилотнинг мутахассислари томонидан амалга оширилади.

26. Аттестациядан ўтказишда ушбу иш ўрнида қўлланиладиган технологик жараён ва асбоб-ускуналар учун хос бўлган ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёнининг иш ўрнидаги барча мавжуд омиллари баҳоланиши керак.

Баҳоланиши керак бўлган ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёнининг омиллари рўйхати меҳнатни муҳофаза қилиш талабларидан, технологик жараён ва ишлаб чиқариш асбоб-ускуналарининг тавсифларидан, қўлланиладиган хом ашё ва материаллардан, зарарли ва (ёки) хавфли ишлаб чиқариш омиллари кўрсаткичларининг олдин ўтказилган ўлчашлари натижаларидан, шунингдек ходимларнинг таклифларидан келиб чиқиб шакллантирилади.

27. Меҳнат шароитларининг гигиена нормативларига мувофиқлигини баҳолаш штатли ишлаб чиқариш (технологик) жараёнлар ва (ёки) корхонанинг штатли фаолияти амалга оширилиши давомида ишлаб чиқариш ва меҳнат жараёни омиллари даражаларини асбоблар билан ўлчаш ва баҳолаш йўли билан амалга оширилади.

Баҳолашда норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда ва бошқа ҳужжатларда назарда тутилган усуллардан, шунингдек белгиланган тартибда текширилган ўлчов воситаларидан фойдаланилиши керак.

28. Меҳнат шароитларининг гигиена нормативларига мувофиқлигини баҳолаш ишлаб чиқариш муҳити омилларининг зарарлилиги ва хавфлилиги кўрсаткичлари, меҳнат жараёнининг оғирлиги ва жиддийлиги бўйича Меҳнат шароитлари гигиена классификацияси билан белгиланадиган мезонларга мувофиқ ўтказилади.

29. Меҳнат шароитларининг гигиена нормативларига мувофиқлигини ўлчаш ва баҳолаш натижалари Меҳнат шароитлари харитаси I бўлимининг «Меҳнат шароитлари даражаси» устунининг тегишли сатрига (ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омилларининг кичик даражасига) киритилади. Жумладан:

а) ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омилларининг ҳар бир кичик даражасининг берилган меҳнат шароитлари даражалари асосида ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омилга баҳо берилади:

энг юқори даража ва зарарлилик даражаси бўйича;

агар 3 та ва ундан ортиқ омил 3.1 даражага мансуб бўлса, меҳнат шароитларини умумий баҳолаш 3.2 даражага мувофиқ бўлади;

икки ва ундан ортиқ 3.2, 3.3, 3.4 даражалар омиллари мавжуд бўлса, меҳнат шароитлари тегишли равишда бир босқич юқори баҳоланади;

б) ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни ҳар бир омилнинг меҳнат шароитларининг берилган даражалари асосида меҳнат шароитларининг гигиена нормативларига мувофиқлигининг умумий баҳоси берилади:

энг юқори даража ва зарарлилик даражаси бўйича;

агар 3 та ва ундан ортиқ омил 3.1 даражага тегишли бўлса меҳнат шароитларини умумий баҳолаш 3.2 даражага мувофиқ бўлади;

икки ва ундан ортиқ 3.2, 3.3, 3.4 даражалар омиллари мавжуд бўлса меҳнат шароитлари тегишли равишда бир босқич юқори баҳоланади;

в) зарарли ишлаб чиқариш омиллари билан муносабатда бўлиш вақти қисқарганда (вақт билан ҳимоя қилиш) меҳнат шароитлари камроқ зарарли сифатида, бироқ 3.1 даражадан паст бўлмаган ҳолда баҳоланиши мумкин;

г) аттестациядан ўтказилаётган иш ўрнида бўлмаган ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омилларини (кичик даражалар) Меҳнат шароитлари харитасида акс эттирмасликка йўл қўйилади. Бунда ушбу Низомда белгиланган ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни (кичик даражалар)нинг тартиб рақамлари сақланиши керак.

30. Меҳнат шароитларининг гигиеник нормативларга мувофиқлигини баҳолаш доирасида аттестациядан ўтказувчи ташкилот томонидан амалга ошириладиган ўлчашлар ўлчашлар протоколлари билан расмийлаштирилиши керак. Ўлчашлар протоколлари ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёнининг ҳар бир омил бўйича расмийлаштирилади ва баҳоланиши керак бўлган меҳнат шароитлари харитасининг ажралмас қисми ҳисобланади. Жумладан:

а) протоколда қуйидаги маълумотлар бўлиши керак:
иш ўринларида аттестация ўтказилаётган корхонанинг тўлиқ ёки қисқартирилган номи;

бевосита аттестация ўтказилаётган, иш ўринларида аттестация ўтказилаётган корхонанинг ёки унинг тегишли таркибий бўлинмасининг амалдаги жойлашган манзили;

ушбу иш ўрни учун ноёб бўлиши керак бўлган протоколнинг идентификация рақами.
Протоколларни кодлаштириш тизими аттестациядан ўтказувчи ташкилот томонидан белгиланади;

Хизматчилар ва ишчи касбларининг асосий лавозимлари классификаторига мувофиқ иш ўрнининг, шунингдек ушбу иш ўрнида банд бўлган ходим касбининг номи;

ўлчашлар ва баҳолашлар ўтказилган сана (уларнинг алоҳида кўрсаткичлари);

иш ўринларида аттестация ўтказилаётган корхона таркибий бўлинмасининг номи;

аттестациядан ўтказувчи ташкилотнинг номи;

Олдинги таҳрирга қаранг.

аттестациядан ўтказувчи ташкилотнинг синов лабораторияси техник жиҳатдан малакалилигини мақуллаш тўғрисидаги гувоҳномасининг санаси ва тартиб рақами;

(30-банд «а» кичик бандининг тўққизинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 5 апрелдаги 183-сонли қарори таҳририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 06.04.2021 й., 09/21/183/0283-сон)

ўлчанаётган омилнинг номи;

ўлчашларнинг қўлланиладиган воситалари тўғрисидаги маълумотлар (прибор, асбобнинг номи, завод рақами, амал қилиш муддати ва текшириш тўғрисидаги гувоҳноманинг рақами);

улар асосида ушбу ўлчашлар ва баҳолашлар ўтказиладиган норматив ҳужжатлар кўрсатилган ҳолда ўлчашлар ва баҳолашларни ўтказиш усуллари;

рухсат этилган йўл қўйиладиган концентрацияларни (РЭЧК) рухсат этилган чекланган даражани (РЭЧД) тартибга солувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ва бошқа ҳужжатларнинг реквизитлари (ҳужжатнинг тури, уни чиқарган органнинг номи, рақами ва имзолаш санаси), шунингдек ўлчанадиган омилнинг норматив даражалари;

зарурият бўлганда, ўлчаш ўтказилаётган хонанинг эскизини илова қилиб, асбоб-ускунанинг жойлашишини кўрсатган ва унда ўлчашлар (намуналар олиш) нуқтасини (нуқталарини) тушириб, эскизни илова қилиб аттестациядан ўтказилиши керак бўлган иш ўринлари рўйхатига мувофиқ иш ўрни номини кўрсатган ҳолда ўлчашларни ўтказиш жойи;

ўлчанаётган омил даражасининг норматив ва амалдаги қиймати ва ўлчашлар ўтказиладиган барча жойларда унинг таъсири қанча давом этиши;

ушбу омил бўйича меҳнат шароитлари даражаси;

ўлчашлар ўтказиладиган барча жойларда омилнинг амалдаги даражаси бўйича хулоса, ушбу омил бўйича меҳнат шароитларининг якуний даражаси;

б) иш ўринлари гуруҳи учун битта йиғма протоколда ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёнининг битта аниқ омили бўйича ўлчашлар натижаларини расмийлаштиришга йўл қўйилади;

Олдинги таҳрирга қаранг.

в) ўлчашлар ва баҳолашлар баённомаси уларни ўтказган аттестациядан ўтказувчи ташкилотнинг мутахассислари, шунингдек аттестациядан ўтказувчи ташкилотнинг масъул мансабдор шахси томонидан имзоланади ва аттестациядан ўтказувчи ташкилотнинг муҳри билан тасдиқланади (тадбиркорлик субъектларидан муҳр билан тасдиқлаш талаб қилинмайди).

(30-банднинг «в» кичик банди Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 10 августдаги 661-сонли қарори таҳририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 11.08.2019 й., 09/19/661/3571-сон)

2-§. Иш ўринларининг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолаш

31. Иш ўринларининг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолаш аттестациядан ўтказувчи ташкилотнинг мутахассислари томонидан корхона ходимлари билан биргаликда амалга оширилади.

32. Қуйидагилар:

ишлаб чиқариш ускунаси;

технологик жараёнларни амалга оширишда фойдаланиладиган мосламалар ва асбоблар;

меҳнат муҳофазаси масалалари бўйича ходимларни тайёрлашнинг белгиланган талабларга мувофиқлиги иш ўринларининг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолаш объектлари ҳисобланади.

33. Иш ўринларининг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолаш ушбу Низомнинг 32-бандида кўрсатилган объектларнинг меҳнат муҳофазаси бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига мувофиқлиги юзасидан ўтказилади, ушбу талабларни бажармаслик ходимларнинг жароҳатланишига олиб келиши мумкин, шу жумладан:

механик таъсирлардан ҳимоя қилиш бўйича талаблар;

электр токи таъсиридан ҳимоя қилиш бўйича талаблар;

юқори ёки паст ҳароратлар таъсиридан ҳимоя қилиш бўйича талаблар;

кимёвий моддаларнинг заҳарли таъсиридан ҳимоя қилиш бўйича талаблар.

34. Ишлаб чиқариш ускунасининг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолашда:

фойдаланиш ҳужжатлари комплекти;

ишлаб чиқариш ускунасининг ҳаракатланадиган қисмлари, шунингдек сочилиб кетадиган буюмлар таъсиридан ходимларни ҳимоя қилиш воситалари;

хавф юзага келиши билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш ускунаси элементлари тўсиқларининг мавжудлиги, шу жумладан фиксаторлар, блокировкалар, герметизацияловчи ва бошқа элементлар мавжудлиги;

сигнал бўёқлари ва хавфсизлик белгилари;

ишлаб чиқариш ускунасининг нормал ишлаши бузилишларининг сигнализаторлари, авария билан боғлиқ тўхтатиш воситаларининг мавжудлиги, шу жумладан электр таъминоти тўлиқ ёки қисман тўхтатилганда ва кейинчалик у тикланганда хавfli вазиятлар юзага келишини истисно этишга имкон берадиган қурилмаларнинг мавжудлиги, шунингдек энергия таъминотини бошқариш ҳалқасининг шикастланиши (энергия таъминотини тиклашда ўзбошимчалик билан ишга тушириш, тўхтатиш учун берилган буйруқни бажармаслик);

электр ускуналарини, электр симларини ҳар хил таъсирлардан ҳимоя қилишнинг мавжудлиги ва норматив талабларга мувофиқлиги текширилади.

35. Ишлаб чиқариш ускунасининг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолаш ишларни бажаришда хавфсизлик талаблари мавжуд бўлган техник ҳужжатларни таҳлил қилиш, штатдаги иш давомида ишлаб чиқариш ускунасини унинг ҳолати меҳнат муҳофазаси соҳасидаги қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқлигини ташқи кўздан кечириш йўли билан ўтказилади.

36. Асбоблар ва мосламаларнинг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолаш ташқи кўздан кечириш ва улар ҳолатининг меҳнат муҳофазаси соҳасидаги қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқлигини текшириш йўли билан ўтказилади.

37. Ишлаб чиқариш ускунасининг, шунингдек асбоблар ва мосламаларнинг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолашда хавфсизлик талабларига мувофиқлик сертификатлари (декларациялар) мавжудлиги ҳам текширилиши мумкин.

38. Жароҳатлаш хавфлилигини баҳолаш натижалари бўйича меҳнат шароитлари қуйидаги тарзда таснифланади:

жароҳатлаш хавфлилигининг 1-даражаси — мақбул (иш ўрнида меҳнат муҳофазаси бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларининг биронта ҳам номувофиқлиги аниқланмаган; ишлаб чиқариш ускунасини, бинолар ва иншоотларни таъмирлаш билан боғлиқ ишлар, хавфлилиги юқори бўлган ишлар ва меҳнат муҳофазаси бўйича махсус ўқитишни талаб

қиладиган бошқа ишлар амалга оширилмайди ёки ишлаб чиқариш ускунаси ва асбоб мавжуд эмас);

жароҳатлаш хавфлилигининг 2-даражаси — йўл қўйиладиган (иш ўрнида меҳнат муҳофазаси бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларининг биронта ҳам номувофиқлиги аниқланмаган; ишлаб чиқариш ускунасини, бинолар ва иншоотларни таъмирлаш билан боғлиқ ишлар, хавфлилиги юқори бўлган ишлар ва меҳнат муҳофазаси бўйича махсус ўқитишни талаб қиладиган бошқа ишлар амалга оширилади; хизмат муддати ошиб кетган (ресурси ишлатиб бўлинган) ишлаб чиқариш ускунасидан фойдаланилади, бироқ бу ушбу ускунага хавфсизликнинг махсус талаблари билан тақиқланмаган; ҳимоя воситаларининг уларнинг ҳимоя функцияларини пасайтирмайдиган шикастланишлари ва (ёки) носозликлари аниқланган);

жароҳатлаш хавфлилигининг 3-даражаси — хавфли (иш ўрнида меҳнат муҳофазаси бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига бир ёки ундан ортиқ номувофиқлик аниқланган).

39. Иш ўринларининг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолаш натижалари Меҳнат шароитлари харитасининг тегишли бўлимига (II бўлимга) киритилади.

3-§. Ходимларнинг ЯКХВ билан таъминланганлигини баҳолаш

40. Ходимларнинг ЯКХВ билан таъминланганлигини баҳолаш аттестациядан ўтказувчи ташкилотлар мутахассислари томонидан амалга оширилади.

41. Ходимларнинг ЯКХВ билан таъминланганлигини баҳолаш меҳнат шароитларининг гигиена нормативларига мувофиқлигини баҳолаш ва иш ўрнининг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолаш натижалари мавжуд бўлганда ўтказилади.

42. Ходимларнинг ЯКХВ билан таъминланганлигини баҳолаш қуйидаги тартиботларни изчил амалга ошириш йўли билан ўтказилади:

амалда берилган ЯКХВ номенклатурасини ходимларга бепул берилган ЯКХВнинг тегишли намунавий нормалари билан солиштириш;

ходимларга берилган ЯКХВ мувофиқлик сертификатлари (декларациялари) мавжудлигини текшириш;

ходимларнинг ЯКХВ билан таъминлашнинг белгиланган тартибини текшириш;

берилган ЯКХВнинг иш ўрнидаги меҳнат шароитларининг амалдаги ҳолатига мувофиқлигини баҳолаш.

Ходимларнинг ЯКХВ билан таъминланганлигини баҳолашда қўшимча равишда ходимларга берилган ЯКХВ самарадорлиги баҳоланиши мумкин.

43. Ушбу Низом талабларига риоя қилиш шарт билан иш ўрни ходимларнинг ЯКХВ билан таъминланганлиги талабларига мувофиқ деб ҳисобланади. Битта ва ундан ортиқ номувофиқлик мавжуд бўлган тақдирда иш ўрни ходимларнинг ЯКХВ билан таъминланганлиги талабларига мувофиқ эмас деб ҳисобланади.

44. Иш ўрнида ходимларнинг ЯКХВ билан таъминланганлиги натижалари Меҳнат шароитлари харитасининг тегишли бўлимига (III бўлимга) киритилади. ЯКХВни бериш ходимларга ЯКХВни бепул беришнинг намунавий нормаларида назарда тутилмаган ва меҳнат шароитларининг амалдаги ҳолати бўйича талаб этилмайдиган ҳоллар бундан мустасно.

4-§. Иш ўринларида меҳнат шароитлари ҳолатини комплекс баҳолаш

45. Аттестациядан ўтказувчи ташкилот қонун ҳужжатлари талаблари, шунингдек иш ўринлари аттестациядан ўтказилаётган ходимлардан сўраб чиқиш асосида қонун ҳужжатларида белгиланган ҳамда ноқулай, зарарли ва (ёки) хавфли меҳнат шароитларида ишлаганлик учун аттестациядан ўтказиладиган иш ўрнига мос бўлган кафолатлар ва преференциялар тўғрисидаги ахборотни тайёрлайди.

Бунда ноқулай меҳнат шароитларида ишлаганлик учун ҳар йилги қўшимча таътилнинг қанча давом этиши ва ишнинг алоҳида хусусияти ушбу Низомнинг 3-иловасига мувофиқ белгиланади. Ходимларнинг айрим тоифалари учун қўшимча таътил 33 кунгача белгиланиши мумкин.

Имтиёзли пенсия таъминотига бўлган ҳуқуқни баҳолаш ушбу Низомнинг **3-иловасига** мувофиқ белгиланади.

Тайёрланган ахборот Меҳнат шароитлари харитасининг тегишли бўлимига (**IV бўлимга**) киритилади.

46. Иш ўрнида меҳнат шароитлари ҳолатини комплекс баҳолаш:

меҳнат шароитларининг гигиена нормативларига мувофиқлигини баҳолаш натижалари бўйича белгиланган меҳнат шароитлари даражасини;

жароҳатлаш хавфлилиги бўйича меҳнат шароитлари даражасини;

ходимларнинг ЯКХВ билан таъминланганлигини баҳолаш натижаларини ўз ичига олади.

47. Иш ўрнида меҳнат шароитлари ҳолатини комплекс баҳолаш аттестация комиссиясининг ҳулосаси шаклида расмийлаштирилади. У Меҳнат шароитлари харитасининг тегишли бўлимида (**V бўлимда**) акс эттирилади.

Иш ўрнида меҳнат шароитлари гигиена нормативларига мувофиқ бўлганда, иш ўрнининг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолашда меҳнат муҳофазаси бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига номувофиқлик аниқланмаганда ва иш ўрни ходимларни ЯКХВ билан таъминланганлиги талабларига мувофиқ бўлганда иш ўрни меҳнат шароитлари комплекс баҳоланган ҳолда «меҳнат муҳофазаси бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига мувофиқ» деб аттестациядан ўтказилган ҳисобланади.

Иш ўрнида меҳнат шароитлари гигиена нормативларига номувофиқ бўлганда ва (ёки) иш ўрнининг жароҳатлаш хавфлилигини баҳолашда иш ўрнининг меҳнат муҳофазаси бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига номувофиқлиги аниқланганда ва (ёки) ходимларнинг ЯКХВ билан таъминланганлиги талабларига номувофиқ бўлганда иш ўрни меҳнат шароитлари комплекс баҳоланган ҳолда «меҳнат муҳофазаси бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига мувофиқ эмас» деб аттестациядан ўтказилган ҳисобланади.

48. Иш ўрнидаги меҳнат шароитлари иш ўринларида аттестация ўтказилаётган корхонанинг хавfli меҳнат шароитларига тегишли деб топилганда дарҳол ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёнининг хавfli омиллари таъсири даражасини пасайтиришга ёхуд уларнинг таъсир кўрсатиш вақтини камайтиришга йўналтирилган комплекс чора-тадбирлар ишлаб чиқилади ва амалга оширилади.

49. Аттестация комиссияси ўтказилган аттестация натижалари бўйича:

а) ушбу Низомнинг **4-иловасига** мувофиқ шакл бўйича иш ўринларини меҳнат шароитлари бўйича аттестациядан ўтказиш натижаларининг йиғма ведомостини тузади. Иш ўринларини меҳнат шароитлари бўйича аттестациядан ўтказиш натижаларининг йиғма ведомости корхонанинг таркибий бўлинмалари бўйича тузилади;

б) Ушбу Низомнинг **5-иловасига** мувофиқ шакл бўйича иш ўринларини меҳнат шароитлари бўйича аттестациядан ўтказиш натижалари бўйича белгиланган меҳнат шароитлари даражаларининг йиғма жадвалини ва шу муносабат билан ходимларга белгилаш зарур бўлган кафолатлар ва преференцияларни тузади. Иш ўринларини меҳнат шароитлари бўйича аттестациядан ўтказиш натижалари бўйича белгиланган меҳнат шароитлари даражаларининг йиғма жадвали ва шу муносабат билан ходимларга белгилаш зарур бўлган кафолатлар ва преференциялар корхонанинг таркибий бўлинмалари бўйича тузилади.

Агар ишлаб чиқариш муҳити ва меҳнат жараёни омилини ўлчаш иш ўрнида ўтказилмаган тақдирда, ушбу омилга мувофиқ бўлган устун ва унда ўлчаш ва баҳолаш ўтказилган иш ўрни рақамига мос бўлган сатр бўш қолади (бунда ушбу омил бўйича ушбу иш ўрнидаги меҳнат шароитлари мақбул даражага мувофиқ деб ҳисобланади).

50. Аттестация натижалари бўйича аттестация комиссияси ушбу Низомнинг **6-иловасига** мувофиқ шакл бўйича меҳнат шароитларини меҳнат муҳофазаси бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига мувофиқлаштириш тадбирлари режасини ишлаб чиқади.

Меҳнат шaroитларини меҳнат муҳофазаси бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига мувофиқлаштириш тадбирлари режаси корxonанинг таркибий бўлинмалари бўйича ишлаб чиқилади.

Меҳнат шaroитларини меҳнат муҳофазаси бўйича нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талабларига мувофиқлаштириш тадбирлари режаси касаба уюшма кўмитаси ёки ходимларнинг бошқа вакиллик органи билан келишган ҳолда корxона раҳбари томонидан тасдиқланади.

Олдинги таҳрирга қаранг.

Меҳнат шaroитларининг гигиеник меъёрларга мувофиқлигини баҳолаш доирасида иш ўринларида мавжуд омиллар тегишли меъёрлардан ошган ҳар бир ҳолат бўйича тадбирлар режасида уларни камайтириш юзасидан чора-тадбирлар белгиланиши лозим.

(50-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 5 апрелдаги 183-сонли қарорига асосан тўртинчи хатбоши билан тўлдирилган — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 06.04.2021 й., 09/21/183/0283-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

51. Иш ўринларида аттестация ўтказилган корxonанинг аттестация материаллари меҳнат органларида давлат экспертизасидан ўтказилиши керак.

Аттестация материаллари аттестациядан ўтказувчи ташкилот томонидан меҳнат органларига киритилади.

(51-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 13 мартдаги 130-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2017 й., 15-сон, 249-модда)

Олдинги таҳрирга қаранг.

52. Давлат экспертизаси тегишли ариза киритилган санадан бошлаб йигирма беш календарь кундан ошмаган муддатда белгиланган тартибда пул тўлаш орқали амалга оширилади.

(52-банднинг биринчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 5 апрелдаги 183-сонли қарори таҳририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 06.04.2021 й., 09/21/183/0283-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

Кўриб чиқиш яқунлари бўйича меҳнат органи ижобий хулоса беради ёки киритилган аттестация материалларини аниқ норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга асосланган ҳолда рад этиш сабабларини кўрсатиб қайтаради.

(52-банднинг иккинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 13 мартдаги 130-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2017 й., 15-сон, 249-модда)

Аттестацияни ўтказувчи ташкилот рад этиш сабабларини баргараф этишга ёзма хабарнома олинган кундан бошлаб ўн иш кунидан кейин такроран кўриб чиқиш учун тақдим этишга ҳақлидир.

Олдинги таҳрирга қаранг.

53. Давлат экспертизасини ўтказиш ва хулоса бериш тартиби Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан белгиланади.

(53-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 8 сентябрдаги 703-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2017 й., 37-сон, 990-модда)

Олдинги таҳрирга қаранг.

54. Давлат экспертизаси ва хулоса бериш Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг Давлат меҳнат инспекцияси томонидан амалга оширилади.

(54-банднинг биринчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 31 декабрдаги 1066-сонли қарори таҳририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 31.12.2018 й., 09/18/1066/2428-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

Агар аттестация ходимларнинг умумий сони 100 кишидан кам бўлган корхоналарда ўтказилган бўлса, давлат экспертизасидан ўтказиш ҳамда хулоса бериш Қорақалпоғистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бандлик бош бошқармалари томонидан амалга оширилишига йўл қўйилади.

(54-банднинг иккинчи хатбоииси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 8 сентябрдаги 703-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2017 й., 37-сон, 990-модда)

Олдинги таҳрирга қаранг.

Хулоса ушбу Низомга 7-иловага мувофиқ шакл бўйича тегишли ҳимоя даражасига эга бўлган ҳамда Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ҳузуридаги Республика аҳоли бандлиги ва меҳнатни муҳофаза қилиш илмий маркази томонидан марказлаштирилган тартибда тайёрланадиган махсус бланкада расмийлаштирилади»;

(54-банднинг учинчи хатбоииси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 8 сентябрдаги 703-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2017 й., 37-сон, 990-модда)

Хулоса бланкаси қатъий ҳисобот бериладиган ҳужжат ҳисобланади, ҳисобга олиш сериясига, тартиб рақамига ва ҳимояланганлик даражасига эга бўлади. Бланкалар буюртма бўйича «Давлат белгиси» давлат ишлаб чиқариш бирлашмасида матбаа усулида тайёрланади.

Олдинги таҳрирга қаранг.

55. Меҳнат органларининг ижобий хулосаси олинган тақдирда аттестация комиссияси раиси аттестация комиссиясининг якуний мажлисини ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилади.

(55-банднинг биринчи хатбоииси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 13 мартдаги 130-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2017 й., 15-сон, 249-модда)

Корхонанинг алоҳида таркибий бўлинмаларида аттестация натижаларини расмийлаштириш учун аттестация комиссиясининг оралик-якуний мажлисларини ўтказишга йўл қўйилади.

56. Аттестация комиссиясининг якуний (оралик-якуний) мажлиси ушбу Низомнинг 8-иловасига мувофиқ шакл бўйича аттестация комиссияси мажлисининг протоколи шаклида расмийлаштирилади.

Аттестация комиссиясининг якуний (оралик-якуний) мажлиси протоколи корхона раҳбари томонидан тасдиқланиши керак.

V. Иш ўринларининг айрим турларини аттестациядан ўтказиш хусусиятлари

57. Ўхшаш иш ўринларидаги зарарли ва (ёки) хавфли ишлаб чиқариш омилларини баҳолаш ўхшаш иш ўринлари умумий сонининг 20 фоизини, бироқ камида иккитасини аттестациядан ўтказишда олинган маълумотлар асосида амалга оширилади.

Ҳатто битта ўхшашлик белгиларига жавоб бермайдиган иш ўрни аниқланганда ушбу иш ўринларининг 100 фоизи баҳоланади. Шундай баҳолашдан кейин ўлчашлар ва баҳолашлар натижалари ҳисобга олинган ҳолда иш ўринларининг янги рўйхати аниқланади. Ўхшаш иш ўринлари учун битта Меҳнат шароитлари харитаси тўлдирилади.

20% ўхшаш иш ўринларидан битта иш ўрни учун белгиланган меҳнат шароитлари ва уларни яхшилаш тадбирлари барча ўхшаш иш ўринлари учун ягона ҳисобланади.

Олдинги таҳрирга қаранг.

58. Ногиронлиги бўлган шахслар банд бўлган иш ўринларини аттестациядан ўтказиш ушбу Низомда назарда тутилган тартибда ўтказилади. Бунда аттестациядан ўтказилиши керак бўлган Иш ўринлари рўйхатига қўшимча равишда аттестациядан ўтказилиши керак бўлган ногиронлиги бўлган шахсларнинг иш ўринлари рўйхати тузилади.

Ногиронлиги бўлган шахсларнинг иш ўринларини аттестациядан ўтказиш доирасида: ногиронлиги бўлган шахсларнинг ишлаши учун махсус мосламалар мавжудлиги, ишлаб чиқариш хоналари ногиронлар аравачаларидан фойдаланувчи шахслар, кўриш қобилияти хиралашган ва эшитиш қобилияти бузилган шахслар учун тегишли қурилмалар билан жиҳозланганлиги, шунингдек иш мебелининг антропометрик талабларга мувофиқлиги баҳоланади;

аттестация комиссияси ҳар бир ногиронлиги бўлган шахсга гуруҳлар ва ногиронлик сабаблари бўйича белгиланган тартибда (тиббий-меҳнат эксперт комиссияси томонидан) берилган ҳужжатлар ва маълумотномаларни тайёрлаши шарт.

(58-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 5 апрелдаги 183-сонли қарори таҳририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 06.04.2021 й., 09/21/183/0283-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

59. Ногиронлиги бўлган шахсларнинг меҳнатидан фойдаланувчи корхона ўтказилган аттестация натижалари бўйича Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан белгиланадиган тартибда санитария-техник ҳолатни паспортлаштириши шарт.

(59-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 5 апрелдаги 183-сонли қарори таҳририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 06.04.2021 й., 09/21/183/0283-сон)

60. Турғун бўлмаган иш ўринларини аттестациядан ўтказиш барқарор танлаш ҳамда зарарли ва (ёки) хавфли ишлаб чиқариш омилларининг миқдори билан биргаликда типик технологик операцияларни олдиндан аниқлаш ва кейинчалик ушбу операцияларни баҳолаш йўли билан ўтказилади.

Ҳар бир операцияни бажариш вақти эксперт йўли билан, ходимларни ва уларнинг бевосита раҳбарларини сўраб чиқиш йўли билан аниқланади.

61. Иш ўрнида аниқ касб (лавозим)нинг малака тавсифида мавжуд бўлмаган, бироқ корхона раҳбарининг ёзма қарори ёки меҳнат шартномаси билан ушбу касб (лавозим) ходимининг лавозим мажбуриятларига киритилган ишларни бажаришда ушбу иш ўрнида ходим томонидан бажариладиган ишларнинг барча турлари баҳоланиши керак.

VI. Иш ўринларини меҳнат шaroитлари бўйича аттестациядан ўтказиш натижаларини расмийлаштириш тартиби

62. Аттестация натижалари аттестациядан ўтказувчи ташкилот томонидан аттестация тўғрисидаги ҳисобот шаклида расмийлаштирилади, унга:

аттестация комиссиясини ташкил этиш ва аттестация бўйича ишларни бажариш жадвалини тасдиқлаш тўғрисидаги буйруқ;

аттестациядан ўтказилиши керак бўлган иш ўринлари рўйхати;

Олдинги таҳрирга қаранг.

аттестация ўтказилган корxonанинг жами ходимлари шундан аёллар ва ногиронлиги бўлган шахслар сони тўғрисидаги маълумотномаси;

(62-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 5 апрелдаги 183-сонли қарорига асосан тўртинчи хатбоши билан тўлдирилган — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 06.04.2021 й., 09/21/183/0283-сон)

ўлчашлар протоколлари билан биргаликда меҳнат шaroитлари хариталари;

иш ўринларининг меҳнат шaroитлари бўйича аттестацияси натижалари йиғма ведомости;

аттестация натижалари бўйича белгиланган меҳнат шaroитлари даражаларининг йиғма жадвали ҳамда шу муносабат билан ходимларга белгиланиши зарур бўлган кафолатлар ва преференциялар;

меҳнат шaroитларини яхшилаш ва соғломлаштириш тадбирлари режаси;

Олдинги таҳрирга қаранг.

меҳнат органларининг ижобий хулосаси;

(62-банднинг саккизинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 13 мартдаги 130-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2017 й., 15-сон, 249-модда)

аттестация комиссиясининг якуний (оралиқ-якуний) мажлиси (мажлислари) протоколи (протоколлари);

Олдинги таҳрирга қаранг.

аттестациядан ўтказувчи ташкилот тўғрисидаги маълумотлар, шу жумладан синов лабораториясининг техник жиҳатдан малакалилигини мақуллаш тўғрисидаги гувоҳномаси нусхаси.

(62-банднинг ўнинчи хатбоииси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 5 апрелдаги 183-сонли қарори таҳририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 06.04.2021 й., 09/21/183/0283-сон)

63. Аттестация комиссияси аттестация тўғрисидаги ҳисобот тушган санадан бошлаб ўн календарь кун мобайнида:

аттестация тўғрисидаги ҳисоботни кўриб чиқади ва уни тасдиқлаш учун корхона раҳбарига киритади;

иш ўринларида аттестация ўтказилган ходимларни тилхат остида иш ўринлари аттестациясининг натижалари билан таништиради;

жамоа шартномаси ва жамоа битимига тегишли ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш юзасидан таклифлар тайёрлайди.

64. Корхона раҳбари аттестация тўғрисидаги ҳисобот тушган санадан бошлаб ўн иш кунни мобайнида аттестациянинг тугаганлиги ва аттестация тўғрисидаги ҳисоботни тасдиқлаш тўғрисида ёзма қарор қабул қилади.

65. Аттестация материаллари иш ўринларида аттестация ўтказилган корхонада ушбу Низомнинг 9-бандида белгиланган муддат мобайнида сақланади.

VII. Режадан ташқари аттестация ўтказиш тартиби

66. Режадан ташқари аттестация:

ходим, касаба уюшма кўмитаси ёки ходимларнинг бошқа вакиллик органи тегишли иш ўрнида аттестация ўтказиш тўғрисида корхона раҳбарига ариза билан мурожаат қилган тақдирда;

аттестация ўтказиш сифатини баҳолаш мақсадида ўтказилган меҳнат шароитлари давлат экспертизаси натижалари бўйича;

Олдинги таҳрирга қаранг.

меҳнат органлари томонидан корхона раҳбарига берилган кўрсатмага мувофиқ ўтказилади.

(66-банднинг тўртинчи хатбоииси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 13 мартдаги 130-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2017 й., 15-сон, 249-модда)

67. Режадан ташқари аттестация натижалари аттестацияга қўйиладиган ушбу Низом талабларига мувофиқ расмийлаштирилади. Бунда ҳар бир иш ўрни учун ўзгартириш ва қўшимчалар ҳисобга олинган ҳолда меҳнат шароитларининг янги харитаси расмийлаштирилади.

VIII. Яқунловчи қоидалар

Олдинги таҳрирга қаранг.

68. Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги иш ўринларини меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги бўйича аттестациядан ўтказиш соҳасида назоратни амалга оширади.

(68-банднинг биринчи хатбоииси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 8 сентябрдаги 703-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2017 й., 37-сон, 990-модда)

Олдинги таҳрирга қаранг.

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг Республика аҳоли бандлиги ва меҳнатни муҳофаза қилиш илмий маркази иш ўринларини меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш соҳасидаги илмий-методик муассаса ҳисобланади.

(68-банднинг иккинчи хатбоииси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 8 сентябрдаги 703-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2017 й., 37-сон, 990-модда)

Аттестациядан ўтказувчи ташкилотлар томонидан иш ўринларини меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги бўйича аттестациядан ўтказиш

соҳасидаги фаолиятни амалга ошириш талабларига риоя қилинишини текшириш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

69. Аттестацияни ўтказиш юзасидан масъулият корхона раҳбарига юкланади. Ўлчашлар ва баҳолашларни ўтказишнинг тўғрилиги юзасидан масъулият аттестация комиссиясига ҳамда аттестациядан ўтказувчи ташкилотнинг иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш бўйича мутахассисига юкланади.

70. Ушбу талаблар бузилишида айбдор бўлган шахслар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб берадилар.

Олдинги таҳрирга қаранг.

Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги **низомга**
1-ИЛОВА

Корхонанинг номи	
Юқори турувчи корхона	
Юридик манзили	
Асосий маҳсулот тури	
СТИР	

МЕҲНАТ ШAROITЛАРИ

Иш ўрнининг т/р	Иш ўрнининг (касб, лавозим) номи	Касб, лавозим коди	Ишловчилар сони	Шундан аёллар	таъсир					
					кимёвий (зарарли моддалар)	биологик	шовқин	инфратовуш	хавфли ульт	

Аттестация комиссияси раиси

(лавозим)

(имзо)

(Ф.И.О.)

Аттестация комиссияси аъзолари:

(лавозим)

(имзо)

(Ф.И.О.)

(лавозим)

(имзо)

(Ф.И.О.)

(лавозим)

(имзо)

(Ф.И.О.)

(1-илова Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2016 йил 24 августдаги 275-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2016 й., 34-сон, 405-модда)

Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги **низомга**
1а-ИЛОВА

**Зарарли моддалар ва устувор фиброгенли таъсирга эга аэрозоллар
РЎЙХАТИ***

Модданинг номи	Чегаравий концентрация миқдори, мг/куб. м.	Ишлаб чиқариш шароитида ҳаводаги устувор агрегат ҳолати	Хавфлилиги классификацияси	Организмга таъсир қилиш хусусиятлари

Аттестация комиссияси раиси

_____ (лавозим)

_____ (имзо)

_____ (Ф. И.О.)

_____ (сана)

Аттестация комиссияси аъзолари:

_____ (лавозим)

_____ (имзо)

_____ (Ф. И. О.)

_____ (сана)

_____ (лавозим)

_____ (имзо)

_____ (Ф. И. О.)

_____ (сана)

_____ (лавозим)

_____ (имзо)

_____ (Ф. И. О.)

_____ (сана)

* Меҳнат шароитлари юзасидан шаходатланадиган иш ўринлари рўйхатининг ажралмас қисми бўлиб ҳисобланади.

Жадвал Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан тасдиқланадиган Ишлаш зонаси ҳавосида зарарли моддаларнинг «Чегаравий рухсат этилган концентрация миқдорлари» гигиеник меъёрлари асосида тўлдирилади.

Иш ўринларини меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан
аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги **низомга**
16-ИЛОВА

**Ўлчамли кимёвий моддалар ва устувор фиброгенли таъсирга эга
аэрозолларнинг иш ўринлари бўйича
ТАҚСИМОТИ**

Иш ўринининг т/р	Модданинг номи	Таъсир қилиш давомийлиги, соатларда (смена давомийлигига нисбатан фоизда)

Аттестация комиссияси раиси

_____ (лавозим)

_____ (имзо)

_____ (Ф. И. О.)

_____ (сана)

Аттестация комиссияси аъзолари:

_____ (лавозим)

_____ (имзо)

_____ (Ф. И. О.)

_____ (сана)

_____ (лавозим)

_____ (имзо)

_____ (Ф. И. О.)

_____ (сана)

_____ (лавозим)

_____ (имзо)

_____ (Ф. И. О.)

_____ (сана)

* Меҳнат шароитлари юзасидан аттестациядан ўтказиладиган иш ўринлари рўйхатининг ажралмас қисми ҳисобланади.

Жадвал Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан тасдиқланадиган Ишлаш зонаси ҳавосида зарарли моддаларнинг «Чегаравий рухсат этилган концентрация миқдорлари» гигиеник меъёрлари асосида тўлдирилади.

Иш ўринларини меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан
аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги **низомга**
2-ИЛОВА

Олдинги тахрирга қаранг.

Корхонанинг номи			
Юқори ташкилотнинг номи			
Юридик манзили			
Асосий маҳсулот тури			
СТИР	ИФУТ		МХВТ

_____ - сон ИШ ЖОЙИНИНГ
МЕҲНАТ ШАРОИТЛАРИ ХАРИТАСИ, ИШ ЖОЙИ ВА НОМИ*

Таркибий бўлинма номи				
Анологик иш жойларининг сони ва рақами				
Ишловчилар сони				

иш жойида *барча анологик* *аёллар*
иш жойларида

**I. МЕҲНАТ ШАРОИТЛАРИНИНГ
ГИГИЕНИК МЕЪЁРЛАРГА МУВОФИҚЛИГИНИ БАҲОЛАШ**

Т/Р	Меҳнат жараёни ва ишлаб чиқариш муҳитининг омиллари	Гигиеник меъёр (РЭЧК, РЭЧД)	Ҳақиқий даражаси (ўлчами)	Таъсир этиш давомийлиги (соат/%)	Меҳнат шариоитлари классификацияси
1. 1. Зарарли моддалар, мг/куб. м					
1.	1-2 класс хавфлиликка эга зарарли моддалар, куйида				
1.	кўрсатилганлардан ташқари				
1.	3-4 класс хавфлиликка эга зарарли моддалар, куйида				
2.	кўрсатилганлардан ташқари				
1.	Кўзгатиш таъсир кучига эга, ўткир йўналтирилган механизмли таъсир				
1.	этувчи, ўткир захарланишнинг ривожланишига олиб келувчи хавфли моддалар				
3.					
1.	Аллергенлар				
1.					
4.					
1.	Узайтирилган таъсир кучига эга канцерогенлар, мутагенлар ва бошқалар				
1.	Аэрозоллар, асосан фиброген таъсирига эга				
1.					
6.					
1.	Ўсмага қарши доривор воситалар, гормонлар (эстрогенлар)				
1.					
7.					
1.	Наркотик аналгетиклар				
1.					
8.					
1. 2. Биологик омиллар					

**I. МЕҲНАТ ШАРОИТЛАРИНИНГ
ГИГИЕНИК МЕЪЁРЛАРГА МУВОФИҚЛИГИНИ БАҲОЛАШ**

Т/Р	Меҳнат жараёни ва ишлаб чиқариш муҳитининг омиллари	Гигиеник меъёр (РЭЧК, РЭЧД)	Ҳақиқий даражаси (ўлчами)	Таъсир этиш давомийлиги (соат/%)	Меҳнат шароитлари классификацияси
1. 2. 1	Ўта хавфли инфекцияларнинг патоген микроорганизмлари				
1. 2. 2	Бошқа юқумли касалликларни кўзғатувчи патоген микроорганизмлар				
1. 2. 3	Таркибида тирик ҳужайра ва микроорганизмлар споралари бор микроорганизмлар — продуцентлар, препаратлар; (РЭЧКдан ошиб кетиши, маротаба)				
1. 2. 4	Оқсил препаратлари (РЭЧКдан ошиб кетиши, марта)				
1. 2. 5	Диагностика ва илмий-тадқиқот мақсадларида одамлар ва ҳайвонлардан материалларни, шунингдек ўлимтик материалларни ўрганиш ишларида				
1.3. Шовқин, инфратовуш, ультратовуш, тебраниш даражаси					
1. 3. 1	Ҳар қандай октава чизиғидаги товуш босимининг РЭЧД максимал ошиб кетган шовқин, дБ				
1. 3. 2	Шовқин товуш даражаси, эквивалент товуш даражаси, дБА				
1. 3. 2	Ҳар қандай октава чизиғидаги товуш босимининг РЭЧД максимал ошиб кетган инфратовуш, дБ				
1. 3. 3	Частоталари 1/3 октава чизиқларидаги РЭЧД ошиб кетган ҳаволи ультратовуш, дБ				
1. 3. 4	Контактли ультратовуш: вибротезлик, м/сек; вибротезликнинг логарифмик даражаси, дБ				
1. 3. 5. 1	Вибротезлик бўйича ҳар қандай октава чизиғидаги РЭЧД максимал ошиб кетган локал тебраниш, дБ				
1. 3. 5. 2	Локал тебраниш вибротезликнинг эквивалент тўғриланган даражаси, дБ				

**I. МЕҲНАТ ШАРОИТЛАРИНИНГ
ГИГИЕНИК МЕЪЁРЛАРГА МУВОФИҚЛИГИНИ БАҲОЛАШ**

Т/Р	Меҳнат жараёни ва ишлаб чиқариш муҳитининг омиллари	Гигиеник меъёр (РЭЧК, РЭЧД)	Ҳақиқий даражаси (ўлчами)	Таъсир этиш давомийлиги (соат/%)	Меҳнат шaroитлари классификацияси
1. 3. 6. 1	Вибротезлик бўйича ҳар қандай октава чизиғидаги РЭЧД максимал ошиб кетган умумий тебраниш, дБ				
1. 3. 6. 2	Умумий тебраниш вибротезликнинг эквивалент тўғриланган даражаси, дБ				
1. 3. 7	Аэроионлар (1 куб. см ҳаводаги ионлар сони) минимал зарурий даража ёки максимал рухсат этилган даража				
1. 4. Ионланмаган электромагнит майдонлари ва нурланишларнинг таъсири					
1. 4. 1	Доимий магнит майдони, кА/м				
1. 4. 2	Электростатик майдон, кВ/м				
1. 4. 3	Саноат частотали (50Гц) электр майдонлари, кВ/м				
1. 4. 4	Саноат частотали (50 Гц) магнит майдонлари, кА/м				
1. 4. 5	0. 01-0. 03МГц радиочастотали диапазонда электромагнитли нурланишлар, В/м				
1. 4. 6	0. 03-3. 0 МГц радиочастотали диапазонда электромагнитли нурланишлар, В/м				
1. 4. 7	3. 0-30. 0 МГц радиочастотали диапазонда электромагнитли нурланишлар, В/м				
1. 4. 8	30. 0 — 300. 0 МГц радиочастотали диапазонда электромагнитли нурланишлар, В/м				
1. 4. 9	300. 0 МГц — 300. 0 ГГц радиочастотали диапазонда электромагнитли нурланишлар, мкВт/кв. см				
1. 4. 10	Радиочастотали диапазонда ВДТ ва ПЭХМ юзага келтирадиган				

**I. МЕҲНАТ ШАРОИТЛАРИНИНГ
ГИГИЕНИК МЕЪЁРЛАРГА МУВОФИҚЛИГИНИ БАҲОЛАШ**

T/P	Меҳнат жараёни ва ишлаб чиқариш муҳитининг омиллари	Гигиеник меъёр (РЭЧК, РЭЧД)	Ҳақиқий даражаси (ўлчами)	Таъсир этиш давомийлиги (соат/%)	Меҳнат шaroитлари классификацияси
	электромагнитли нурланишлар, В/м				
1. 5. Оптик диапазонда ионланмаган электромагнит нурланишлар					
1. 5. 1	Лазер нурланиш				
1. 5. 2	Ультрабинафша нурланиш: УБ-А, УБ-В, УБ-С нурланиш спектрлари доиралари учун, Вт/кв. м				
1.6. Йилнинг илиқ давридаги ишлаб чиқариш хоналари ва очик ҳудудлар учун микроклим					
1. 6. 1	Ҳаво ҳарорати, °С				
1. 6. 2	Ҳаво ҳаракати тезлиги, м/с				
1. 6. 3	Ҳавонинг нисбий намлиги, %				
1. 6. 4	Иссиқлик тарқалиши, Вт/кв. м				
1.7. Йилнинг илиқ давридаги иссиқ микроклимли ишлаб чиқариш хоналари ва очик ҳудудлар учун WBGT-индекси (°С)					
1. 7. 1	Ia — 68(58-77), Вт/м				
1. 7. 2	Iб — 88(78-97), Вт/м				
1. 7. 3	IIa — 113(98-129), Вт/м				
1. 7. 4	IIб — 145(130-160), Вт/м				
1. 7. 5	III — 177(161-193), Вт/м				
1. 8. Йилнинг илиқ давридаги ишлаб чиқариш хоналари учун микроклим					
1. 8. 1	Ҳаво ҳарорати, °С, Ia — категорияли ишлар учун				

**I. МЕҲНАТ ШАРОИТЛАРИНИНГ
ГИГИЕНИК МЕЪЁРЛАРГА МУВОФИҚЛИГИНИ БАҲОЛАШ**

Т/Р	Меҳнат жараёни ва ишлаб чиқариш муҳитининг омиллари	Гигиеник меъёр (РЭЧК, РЭЧД)	Ҳақиқий даражаси (ўлчами)	Таъсир этиш давомийлиги (соат/%)	Меҳнат шaroитлари классификацияси
1. 8. 2	Ҳаво ҳарорати °С, Iб — категорияли ишлар учун				
1. 8. 3	Ҳаво ҳарорати, °С, IIа — категорияли ишлар учун				
1. 8. 4	Ҳаво ҳарорати, °С, IIб — категорияли ишлар учун				
1. 8. 5	Ҳаво ҳарорати, °С, III — категорияли ишлар учун				
1. 8. 6	Иссиқлик тарқалиши, Вт/кв. м				
1. 8. 7	Ҳаво ҳаракати тезлиги, м/с				
1. 8. 8	Ҳавонинг нисбий намлиги, %				
1.9. Йилнинг совуқ давридаги ишлаб чиқариш хоналари учун микроклим					
1. 9. 1	Ҳаво ҳарорати, °С, Ia — категорияли ишлар учун				
1. 9. 2	Ҳаво ҳарорати °С, Iб — категорияли ишлар учун				
1. 9. 3	Ҳаво ҳарорати, °С, IIа — категорияли ишлар учун				
1. 9. 4	Ҳаво ҳарорати, °С, IIб — категорияли ишлар учун				
1. 9. 5	Ҳаво ҳарорати, °С, III — категорияли ишлар учун				
1. 9. 6	Иссиқлик тарқалиши, Вт/кв. м				
1. 9. 7	Ҳаво ҳаракати тезлиги, м/с				

**I. МЕҲНАТ ШАРОИТЛАРИНИНГ
ГИГИЕНИК МЕЪЁРЛАРГА МУВОФИҚЛИГИНИ БАҲОЛАШ**

Т/Р	Меҳнат жараёни ва ишлаб чиқариш муҳитининг омиллари	Гигиеник меъёр (РЭЧК, РЭЧД)	Ҳақиқий даражаси (ўлчами)	Таъсир этиш давомийлиги (соат/%)	Меҳнат шaroитлари классификацияси
1. 9. 8	Ҳавонинг нисбий намлиги, %				
1. 10. Йилнинг совуқ давридаги (қиш) очик ҳудудлар, иситилмайдиган ва технологик меъёрлар бўйича совутилаётган хоналар учун микроклим					
1. 10. 1	Ҳаво ҳарорати, °С				
1. 11. Ишлаб чиқариш хоналарининг ёруғлик муҳити					
1. 11. 1	Табий ёруғлик (КЕО, %)				
1. 11. 2	Қўшимча ёруғлик (КЕО, %)				
1. 11. 3	Сунъий ёритилишида иш жойи юзасидаги ёруғлилик, (Е, лк)				
1. 11. 4	Ёруғлик манбаининг кўзни қамаштираётган ярқираши (кўзни қамаштириш кўрсаткичи, Р, нисбий бирлик)				
1. 11. 5	Қайтарилган ярқирашлик				
1. 11. 6	Ёритилганлик пульсацияси (ёритилганлик пульсацияси коэффициентлари, Кп, %)				
1. 12. Ионланган нурланиш					
1. 12. 1	Ионланган нурланиш, эффектли доза				
1. 13. Атмосфера босими даражаси					
1. 13. 1	Қўтарилган (атм)/ГПа				
1. 13. 2	Пасайган (м денгиз сатҳидан)/ГПа				
1. 14. Меҳнат жараёнининг оғирлиги					
1. 14. 1	Бир сменадаги ташқи механик иш бирликларида ифодаланган жисмоний динамик оғирлик, кг. м.				

**I. МЕҲНАТ ШАРОИТЛАРИНИНГ
ГИГИЕНИК МЕЪЁРЛАРГА МУВОФИҚЛИГИНИ БАҲОЛАШ**

Т/Р	Меҳнат жараёни ва ишлаб чиқариш муҳитининг омиллари	Гигиеник меъёр (РЭЧК, РЭЧД)	Ҳақиқий даражаси (ўлчами)	Таъсир этиш давомийлиги (соат/%)	Меҳнат шaroитлари классификацияси
1. 14. 2	Бир сменадаги ташқи механик иш бирликларида ифодаланган жисмоний динамик оғирлик, кг. м., минтақавий оғирликда (асосан қўл мушаклари ва елка пояси иштирокида), юкни 1 метргача олиб боришда				
1. 14. 3	Бир сменадаги ташқи механик иш бирликларида ифодаланган жисмоний динамик оғирлик, кг. м., умумий оғирликда (асосан қўл мушаклари, корпус, оёқ иштирокида), юкни 1 метрдан 5 метргача олиб боришда				
1. 14. 4	Бир сменадаги ташқи механик иш бирликларида ифодаланган жисмоний динамик оғирлик, кг. м., умумий оғирликда (асосан қўл мушаклари, корпус, оёқ иштирокида), юкни 5 метрдан кўп масофага олиб боришда				
1. 14. 5	Қўлда кўтариладиган ва ташиб ўтиладиган юкнинг оғирлиги (массаси), кг. Бошқа иш билан алмашган ҳолда (маротабали) юкни кўтариш ва ташиб ўтиш (соатига 2 мартагача)				
1. 14. 6	Қўлда кўтариладиган ва ташиб ўтиладиган юкнинг оғирлиги (массаси), кг. Доимий иш сменасида (маротабали) юкни кўтариш ва ташиб ўтиш.				
1. 14. 7	Қўлда кўтариладиган ва ташиб ўтиладиган юкнинг оғирлиги (массаси), кг. Сменанинг ҳар соати давомида полдан, иш жойининг юзасидан ташиб ўтиладиган юкларнинг жами оғирлиги (массаси).				
1. 14. 8	Қолип (стереотип) иш ҳаракатлари (сменадаги миқдори). Локал оғирликдаги (қўл панжаси ва бармоқлар мушаклари иштирокида)				

**I. МЕҲНАТ ШАРОИТЛАРИНИНГ
ГИГИЕНИК МЕЪЁРЛАРГА МУВОФИҚЛИГИНИ БАҲОЛАШ**

Т/Р	Меҳнат жараёни ва ишлаб чиқариш муҳитининг омиллари	Гигиеник меъёр (РЭЧК, РЭЧД)	Ҳақиқий даражаси (ўлчами)	Таъсир этиш давомийлиги (соат/%)	Меҳнат шaroитлари классификацияси
1. 14. 9	Қолипчилик (стереотип) иш ҳаракатлари (сменадаги миқдори). Регионал оғирликдаги (асосан елка ва қўл мушаклари иштирокидаги ишларда).				
1. 14. 10	Статик оғирлик. Сменада юкни кўтариб турган ҳолатда статик оғирликнинг ўлчами, зўр бериш, кгс — бир қўл билан				
1. 14. 11	Статик оғирлик. Сменада юкни кўтариб турган ҳолатда статик оғирликнинг ўлчами, зўр бериш, кгс — икки қўл билан				
1. 14. 12	Статик оғирлик. Сменада юкни кўтариб турган ҳолатда статик оғирликнинг ўлчами, зўр бериш, кгс — гавда ва оёқлар мушаклари иштирокида				
1. 14. 13	Ишлаш ҳолати				
1. 14. 14	Гавдани энгаштириш (сменада маротаба)				
1. 14. 15	Горизонтал чизик бўйлаб кенг сатҳда ҳаракатланиш (смена давомида технологик жараён билан боғлиқ ҳолда), км				
1. 14. 16	Вертикал чизик бўйлаб кенг сатҳда ҳаракатланиш (смена давомида технологик жараён билан боғлиқ ҳолда), км				
1.15. Меҳнат жараёнининг диққат талаблиги					
1. 15. 1	Интеллектуал оғирлик: ишнинг мазмуни				
1. 15. 2	Интеллектуал оғирлик: сигналларни (маълумотларни) қабул қилиш (идрок қилиш) ва уларни баҳолаш				
1. 15. 3	Интеллектуал оғирлик: топшириқнинг мураккаблик даражаси				

**I. МЕҲНАТ ШАРОИТЛАРИНИНГ
ГИГИЕНИК МЕЪЁРЛАРГА МУВОФИҚЛИГИНИ БАҲОЛАШ**

Т/Р	Меҳнат жараёни ва ишлаб чиқариш муҳитининг омиллари	Гигиеник меъёр (РЭЧК, РЭЧД)	Ҳақиқий даражаси (ўлчами)	Таъсир этиш давомийлиги (соат/%)	Меҳнат шaroитлари классификацияси
1. 15. 4	Интеллектуал оғирлик: бажараётган ишнинг характери				
1. 15. 5	Сенсор оғирлик: эътиборни жамлаш давомийлиги (сменадаги вақтнинг фоизи)				
1. 15. 6	Сенсор оғирлик: 1 соат иш вақтидаги сигналларнинг ва хабарларнинг зичлиги (ёруғлик, товушли)				
1. 15. 7	Сенсор оғирлик: баравар кузатиб турадиган ишлаб чиқариш объектларнинг сони				
1. 15. 8	Сенсор оғирлик: кўриш анализаторига тушадиган оғирлик: фарқлаш объектининг фарқлаш ўлчами (ишлаётганнинг кўзларидан фарқлаш объектигача бўлган кўпи билан 0.5 м масофадаги), мм кузатувга эътиборни жамланган ҳолдаги давомийлиги (сменадаги вақтнинг фоизи)				
1. 15. 9	Сенсор оғирлик: кўриш анализаторига тушадиган оғирлик: оптик асбоблар билан ишлашда (микроскоплар, лупалар ва бошқалар) кузатувга эътиборни жамлаш давомийлиги (сменадаги вақтнинг фоизи)				
1. 15. 10	Сенсор оғирлик: кўриш анализаторига тушадиган оғирлик: видеотерминаллар экранлари орқали узлуксиз кузатиш (сменада, соат)				
1. 15. 11	Сенсор оғирлик: эшитиш анализаторига оғирлик (ишлаб чиқариш зарурати тўғрисида сўзлашиш ёки фарқ қилинган (дифференциацияланган) сигналларни идрок этиш				
1. 15. 12	Сенсор оғирлик: товушлагич аппаратида оғирлик (соатларнинг жамланган ҳолдаги миқдори, ҳафтадаги гапирганлик)				

**I. МЕҲНАТ ШАРОИТЛАРИНИНГ
ГИГИЕНИК МЕЪЁРЛАРГА МУВОФИҚЛИГИНИ БАҲОЛАШ**

Т/Р	Меҳнат жараёни ва ишлаб чиқариш муҳитининг омиллари	Гигиеник меъёр (РЭЧК, РЭЧД)	Ҳақиқий даражаси (ўлчами)	Таъсир этиш давомийлиги (соат/%)	Меҳнат шaroитлари классификацияси
1. 15. 13	Эмоционал оғирлик: масъулият даражаси; хатонинг муҳимлиги				
1. 15. 14	Эмоционал оғирлик: шахсий ҳаётга хавф-хатар даражаси				
1. 15. 15	Эмоционал оғирлик: бошқа шахс ҳаёти учун хавфсизлик даражаси				
1. 15. 16	Оғирликнинг бир хиллиги (монотонлиги): оддий топшириқлар ёки кўп маротаба қайтариладиган операцияларни бажарилишида зарур бўладиган элементлар сони				
1. 15. 17	Оғирликнинг бир хиллиги (монотонлиги): оддий ишлаб чиқариш топшириқларини ёки қайтариладиган операцияларни бажариш давомийлиги (секунд)				
1. 15. 18	Оғирликнинг бир хиллиги (монотонлиги): фаол ҳаракатлар вақти (смена давомийлигига нисбатан, %). Қолган вақтда — ишлаб чиқариш жараёнини боришини кузатиш				
1. 15. 19	Оғирликнинг бир хиллиги (монотонлиги): ишлаб чиқариш аҳволининг бир хиллиги (монотонлиги) (технологик жараёни сусти кузатув вақти, смена вақтига нисбатан, %)				
1. 15. 20	Иш режими: иш кунининг ҳақиқий давомийлиги, соат				
1. 15. 21	Иш режими: ишнинг сменалилиги				
1. 15. 22	Иш режими: қатъий белгиланган танаффуслар ва уларнинг давомийлиги				
Меҳнат шaroитларининг гигиеник меъёрларга мослигининг умумий баҳоси					

*Иш жойининг меҳнат шaroитлари харитаси рақами Меҳнат шaroитлари юзасидан аттестациядан ўтказиладиган иш ўринлари рўйхатидаги рақамга мос келиши керак.

II. ИШ ЖОЙЛАРИНИНГ ЖАРОҲАТЛАШ ХАВФЛИЛИГИНИ Б

2. 1. Иш жойининг шикастлаш хавфлилигини баҳолаш натиж

Хукукий-меъерий хужжатлар	Хукукий-меъерий хужжатларнинг талаблари	Иш жойидаги шикастлаш хавфлилиги бўйича баҳоланаётган объектларининг ҳақиқий ҳолати	Иш жойидаги хавфлилиги объектлар

2. 2. Баҳолаш натижалари бўйича хулоса:

Баҳолаш объекти:	Хулоса меъерий талабларга мос (мос эмас) (аниқланган, талаблар
Ишлаб чиқариш асбоб-ускуналари	
Мослама ва асбоблар	
Ўқитиш ва йўл-йўриқлар	

2. 3. Иш жойидаги меҳнат шaroитлари шикастлаш хавфлилиги бўйича _____ классга мансуб

III. ХОДИМЛАРИНИНГ ЯТХВ БИЛАН ТАЪМИНЛАНГАНЛИГИНИ

3. 1. Ходимга якка тартибдаги ҳимоя воситаларини (ЯТХВ) бериш асоси:

Мажбурий тусдаги

Зарарли ва (ёки) хавfli меҳнат шaroитларида банд бўлган ходимнинг ҳарорати ва ифлосланиши билан bogлиқ ишларда, сертификат ва бошқа якка тартибдаги ҳимоя воситаларини бепул бериш

Қўшимча

Меҳнат шaroитлари бўйича иш жойлари аттестация хавfliлиги натижаларини баҳолаш

3. 2. ЯТХВни баҳолаш натижалари:

T/P	Амалдаги меъерларга мувофиқ ходимга белгиланадиган ЯТХВ рўйхати	Ходимда ЯТХВ мавжудлиги (бор, йўқ)	ЯТХВнинг меҳнат шaroити мослиги (мос, мос эмас)
1.	Мажбурий тусдаги:		
	...		
	...		
	...		
2.	Қўшимча:		
	...		
	...		
	...		

3. 3. Иш жойи ЯТХВ билан таъминланганлик талабларига жавоб _____ (беради, бермайди)

IV. КАФОЛАТ ВА ПРЕФЕРЕНЦИЯЛАР

4. 1. Зарарли ва (ёки) хавfli шaroитларда ишлаш учун имтиёз ва компенсациялар

T/P	Преференциялар турлари	Ҳақиқатда мавжудлиги (ха, йўқ)	Меҳнат шaroити
			ўрнатиш з... (ха, й...)

1.	Йиллик қўшимча тўланадиган таътил		
2.	Иш вақтининг давомийлиги		
3.	Даволаш-профилактика, овқатланиш		

4. 2. Имтиёзли пенсия таъминотига ҳуқуқнинг _____ мавжудлиги (агар «ха» бўлса — асослаб берилса) _____

4. 3. Тиббий кўриқдан ўтказиш зарурати _____ мавжудлиги (агар «ха» бўлса — асослаб берилса) _____

V. АТТЕСТАЦИЯ КОМИССИЯСИНИНГ ХУЛОСАСИ

Меҳнат шaroитлари комплекс баҳолаш бўйича меҳнатни муҳофаза қилиш талабларига _____
(мос келади, мос келмайди)

Аттестация комиссияси раиси

_____ (лавозим) _____ (имзо) _____ (Ф. И. О.)

Аттестация комиссияси аъзолари:

_____ (лавозим) _____ (имзо) _____ (Ф. И. О.)

Баҳоланган меҳнат шaroитлари натижалари билан танишдим

_____ (лавозим) _____ (имзо) _____ (Ф. И. О.)

(2-илова Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 5 апрелдаги 183-сонли қарори таҳририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 06.04.2021 й., 09/21/183/0283-сон)

Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги **низомга**
3-ИЛОВА

Меҳнат шaroити ноқулай ва ўзига хос бўлган ишларда банд бўлганлик учун йиллик қўшимча таътиллارнинг **ДАВОМИЙЛИГИ**

Омиллар	Меҳнат шaroитлари класслари						
	1 класс мақбул	2 класс йўл қўйилган	3 класс зарарли				4 класс хавфли
			3.1 1- даража	3.2 2- даража	3.3 3- даража	3.4 4- даража	
Қўшимча таътилни давомийлиги, кунлар ҳисобида	0	0	3	4 — 6 кунгача	7 — 12 кунгача	13 — 18 кунгача	19 — 24 кунгача

Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги **низомга**
3а-ИЛОВА

Иш ўрни-нинг т/р	Иш ўрни-нинг (касб, лавозим) номи	Касб, лавозим коди	кимёвий (зарарли моддалар)	биологик	устувор фиброгенли таъсирга эга аэрозоллар	шовкин	инфратовуш	хаводаги ультратовуш	умумий вибра
------------------	-----------------------------------	--------------------	----------------------------	----------	--	--------	------------	----------------------	--------------

Аттестация комиссияси раиси

(лавозим)

(имзо)

Аттестация комиссияси аъзолари:

(лавозим)

(имзо)

(лавозим)

(имзо)

(лавозим)

(имзо)

(5-илова Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2016 йил 24 августдаги 275-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2016 й., 34-сон, 405-модда)

Олдинги таҳрирга қаранг.

Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги **низомага**
6-ИЛОВА

(имзо)

Корхонанинг номи	
Юқори турувчи корхона	
Юридик манзили	
Асосий маҳсулот тури	
СТИР	ИФУТ
	МХБТ

Меҳнат шaroитларини меҳнат муҳофазаси меъёрлари, қоидалари ва йўриқномалари талабларини тадбирлар режаси

Иш ўрни-нинг номи	Тадбирлар номи	Амалга ошириш механизми	Молиялаштириш манбаи	Тадбирни амалга ошириш учун масъул	Ижро этиш муддати	Таълим, аҳолини ошириш эти. бўли
-------------------	----------------	-------------------------	----------------------	------------------------------------	-------------------	----------------------------------

(таркибий бўлинма номи)

Аттестация комиссияси раиси

(лавозим)

(имзо)

(Ф. И. О.)

(сана)

Аттестация комиссияси аъзолари:

(лавозим)	(имзо)	(Ф. И. О.)	(сана)
(лавозим)	(имзо)	(Ф. И. О.)	(сана)
(лавозим)	(имзо)	(Ф. И. О.)	(сана)

(6-илова Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2016 йил 24 августдаги 275-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2016 й., 34-сон, 405-модда)

Олдинги таҳрирга қаранг.

Иш ўринларини меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги **низомга**
7-ИЛОВА

Олдинги таҳрирга қаранг.

Ўзбекистон Республикаси Герби

**Ўзбекистон Республикаси
Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги**

**ДАВЛАТ ЭКСПЕРТИЗАСИ
ХУЛОСАСИ**

XX№00000000

20__ йил «__» _____ ш.

Иш ўринларини меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш материаллари асосида қуйидагилар аниқланди:

1. Иш ўринлари меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказилган корхона тўғрисида маълумотлар:

Корхонанинг номи			
Юқори турувчи корхона			
Юридик манзили			
СТИР	ИФУТ	МХБТ	
Аттестациядан ўтказилган иш ўринлари сони			

2. Аттестациядан ўтказувчи ташкилот тўғрисида маълумотлар:

Ташкилот номи			
Юридик манзили			
Синов лабораториясининг техник жиҳатдан малакалигини мақуллаш тўғрисидаги гувоҳномасининг рақами ва санаси			
СТИР	ИФУТ	МХБТ	

3. Иш ўринларини меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш давомида мазкур иш бўйича амалдаги нормалар ва нормативлардан четга чиқилмаган.

4. Иш ўринларини меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш бўйича ишлар Иш ўринларини меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низоми талабларига мувофиқ амалга оширилган.

Давлат меҳнат инспекцияси бошлиғи (Қорақалпоғистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазири, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бандлик бош бошқармалари бошлиғи)

М.Ў.

(имзо)

Ф. И. О.

(7-илова Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 5 апрелдаги 183-сонли қарори таҳририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 06.04.2021 й., 09/21/183/0283-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

Иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги **низомига**
8-ИЛОВА

«ТАСДИҚЛАЙМАН»

Корхона раҳбари
лавозимининг номи

(имзо, фамилияси, исми, отасининг исми)

20__ йил «__» _____

Аттестация комиссияси якуний (оралиқ-якуний) мажлисининг
ПРОТОКОЛИ

20__ йил «__» _____

ш.

Корхонанинг номи			
Юқори турувчи корхона			
Юридик манзили			
Асосий маҳсулот тури			
СТИР	ИФУТ	МХБТ	

20__ йил «__» _____ даги _____-сон буйруққа мувофиқ аттестация комиссияси 20__ йил «__» _____ дан 20__ йил «__» _____ гача иш ўринларини меҳнат шaroитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказишни амалга оширди.

Аттестациядан ўтказиш _____

(корхона раҳбари лавозимининг номи, Ф.И.О.)

_____ томонидан 20__ йил «__» _____ да тасдиқланган меҳнат шaroитлари юзасидан аттестациядан ўтказиладиган иш ўринлари рўйхати асосида амалга оширилди.

Аттестация натижалари қуйидагиларда ўз аксини топган:

меҳнат шaroитлари хариталари (ўлчаш баёнлари билан бирга);

иш ўринларини меҳнат шaroитлари юзасидан аттестациядан ўтказиш натижаларининг йиғма қайдномаси;

иш ўринларини меҳнат шaroитлари юзасидан аттестациядан ўтказиш натижалари бўйича белгиланган меҳнат шaroитлари класслари ҳамда шу муносабат билан ходимлар учун белгиланиши лозим бўлган кафолатлар ва преференцияларнинг йиғма жадвали.

Аттестациядан ўтказиш натижалари бўйича Меҳнат шaroитларини меҳнат муҳофазаси нормалари, қоидалари ва инструкциялари талабларига мослаштириш бўйича чора-тадбирлар дастури ишлаб чиқилиб ва касаба уюшмаси билан келишилиб, _____

(корхона раҳбари лавозимининг номи, Ф.И.О.)

_____ томонидан 20__ йил «__» _____ да тасдиқланди.

Аттестациядан ўтказиш материаллари давлат экспертизасидан ўтди, улар бўйича 20__ йил «__» _____ даги _____-сон хулоса олинди.

Аттестациядан ўтказиш натижаларини кўриб чиқиб, аттестация комиссияси қарор қилди:

1. Аттестациядан ўтказиш бўйича ишлар якунланган деб ҳисоблансин.
2. ...
3. ...

Аттестация комиссияси раиси

_____ (лавозим)

_____ (имзо)

_____ (Ф. И. О.)

_____ (сана)

Аттестация комиссияси аъзолари:

_____ (лавозим)

_____ (имзо)

_____ (Ф. И. О.)

_____ (сана)

(лавозим)

(имзо)

(Ф. И. О.)

(сана)

(лавозим)

(имзо)

(Ф. И. О.)

(сана)

(8-илова Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2016 йил 24 августдаги 275-сонли қарори таҳририда — ЎР ҚХТ, 2016 й., 34-сон, 405-модда)

Олдинги таҳрирга қаранг.

(2-илова Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 5 январдаги 4-сонли қарорига асосан ўз кучини йўқотган — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.01.2022 й., 09/22/4/0003-сон)

(Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2014 й., 38-сон, 484-модда; 2016 й., 34-сон, 405-модда; 2017 й., 15-сон, 249-модда; 2017 й., 37-сон, 990-модда; Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 23.12.2017 й., 10/17/1001/0447-сон, 31.12.2018 й., 09/18/1066/2428-сон, 11.08.2019 й., 09/19/661/3571-сон, 29.12.2019 й., 09/19/1046/4242-сон; 29.09.2020 й., 09/20/593/1340-сон; 06.04.2021 й., 09/21/183/0283-сон; Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 29.10.2021 й., 09/21/661/0999-сон; 05.01.2022 й., 09/22/4/0003-сон)